

Fii. ROMANITICULUI
Ed. Lotus Craiova 1936
D. BOTAR

Marcel Nica

S-a născut în comuna Fărcășele la 26 mai 1933, clasele primare urmându-le aici, apoi gimnaziul și liceul „Ioniță Asan” la Caracal, promoția 1952.

După absolvirea Facultății de Istorie - Universitatea București (1957) a funcționat ca profesor de istorie la școlile generale din Cușmir (Mehedinți) și Fărcășele (Olt). Paralel cu activitatea didactică desfășurată între 1958 - 1966 a identificat prin cercetări de suprafață așezările preistorice și dacice de la Fărcășul de Jos, Hotărani și Fărcășul de Sus, care au devenit ulterior importante stațiuni arheologice.

În carierele de pietriș din Lunca Oltului de pe raza comunei Fărcășele a descoperit cele mai vechi unelte de piatră cioplită din paleoliticul inferior și mijlociu cunoscute sub numele de „Cultura de prund” pe care le-a prezentat și publicat pentru prima dată la lucrările Congresului Mondial de Antropologie și Etnologie de la Moscova din 1964 cu titlul „*Le confection et l'emploi des ustensiles appartenant à la culture Fărcășele*”. Din 1966 și până în prezent a lucrat ca cercetător științific la Institutul de Cercetări socio-umane din Craiova și Muzeul Olteniei. În această perioadă a efectuat și condus săpăturile din următoarele stațiuni arheologice: Fărcășul de Sus, Fărcășul de Jos, Hotărani, Dobrosloveni, Vlădila, Grădinile, Piatra Sat, Drăgănești Olt (județul Olt), Cârcea, Craiova, Leu, Basarabi, Brădești, Segarcea (Dolj), Ieșelnița (Mehedinți). A participat de asemenea la săpături în colaborare pe șantierele de la Bugiuilești (Vâlcea), Locusteni și Dobrești (Dolj), Groșșani și Sucidava (Olt), Ostrovul Corbului, Ostrovul Mare și Ostrovul Banului (Mehedinți), Băile Herculane (Caraș-Severin), Gura Beciului (Cluj).

Prin cercetările efectuate în așezările neolitice din zona răsăriteană a Olteniei a urmărit explicarea originii neoliticului în această zonă și evoluția acestuia pe culturi și aspecte culturale. Săpăturile arheologice în așezări neolitice de la Cârcea (1971 - 1972), Grădinile (1977 - 1982) și Ghercești - Gârlești (1989 - 1990) au dat la iveală vestigiile celui mai vechi neolitic de la sud de Carpați cu elemente sudice de tip tesalic.

Prin aceasta au reușit să stabilească existența unui aspect cultural al neoliticului timpuriu din țara noastră intrat în literatura arheologică sub numele „*aspectul cultural Gura-Beciului - Cârcea*“ cu varianta Grădinile care timp de peste 5 secole în decursul a trei faze a creat în această zonă una dintre cele mai înfloritoare și originale civilizații neolitice cu ceramică pictată din Sud-Estul Europei. Prin cercetările efectuate timp de 15 ani (1966 - 1981) în așezările neolitice situate pe terasele Oltului de la Fărcășele și mai recent de la Drăgănești Olt a surprins un nou aspect al culturii Dudești care evoluează neîntrerupt într-o altă cultură cunoscută mai demult în arheologia românească sub numele de Vădastra.

Prin săpăturile efectuate la Sucidava-Celei între 1976 - 1983 a lămurit numeroase probleme din perioada de trecere de la neolitic la epoca bronzului, între care modul de construire a locuințelor de suprafață. Tot aici a descoperit un pat preistoric acoperit cu cea mai veche țesătură din sud-estul Europei și un vechi tezaur alcătuit dintr-un askos în care se afla un pandativ de aur și două inele spiralice de argint. Săpătura de salvare în necropola epocii fierului de la Jeșelnița a avut drept rezultat descoperirea unui nou grup hallstattan din zona Porțile de Fier intrat în literatura arheologică sub numele de „*Complexul Cultural Bârsești-Ferigile-Jeșelnița*“. Rezultatele săpăturilor în așezările dacice, daco-romane și prefeudale (secolul VI) care se suprapun, de la Gropșani, constituie obiectul unei monografii în curs de publicare împreună cu domnul G. Popilian, în care aduce date inedite în procesul de continuitate și formare a populației românești în această zonă. Materialul arheologic adunat în urma a două decenii și jumătate de cercetări arheologice constituie obiectul a trei monografii arheologice care aduc noi contribuții la cunoașterea civilizațiilor neolitice: Cârcea, Vinca-Dudești și Dudești-Vădastra. A participat cu comunicări științifice la Congresul Internațional de studii Sud-Est europene în 1981, la cel de Țracologie din 1975, la Simpozionul Internațional de preistorie de la Köln din 1981, la Sesiunea Științifică dedicată centenarului primelor descoperiri de la Cucuteni, Iași - Piatra-Neamț septembrie 1984, la Simpozionul Internațional cu problemele

culturii Vinca la Reșița și Herculane în 1991, precum și la alte sesiuni de tracologie organizate în țară.

În majoritatea comunicărilor a prezentat date inedite cu privire la începutul epocii bronzului și fierului. Rezultatele cercetărilor sale au fost materializate într-un număr de peste 50 de studii și articole publicate în reviste de specialitate. Este doctor în istorie din anul 1985 cu teza „*Neoliticul timpuriu și mijlociu în zona răsăriteană a Olteniei*” avându-l conducător științific pe regretatul profesor universitar doctor docent D. Berciu. În prezent este cercetător științific principal I la Institutul de cercetări socio-umane din Craiova.

Din lista publicațiilor reținem:

- „*Unelte ale culturii de prund descoperite la Fărcășele*”, în „*Revista Muzeelor*” nr. 5/1970;
- „*Evoluția culturii Vădastra pe baza descoperirilor de la Hotărani*”;
- „*Fărcășele*” în „*Historica*” nr. 11/1971;
- „*Cârcea - cea mai veche așezare neolitică de la sud de Carpați*” în *Sciva*, nr. 4/1976;
- „*Reprezentări antropomorfe ale culturii Vădastra descoperite la Hotărani - Fărcășele*” în „*Oltenia*” nr. 2/1980.